

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

психолого-педагогічна підтримка наразі стає одним з провідних напрямків у розвитку професійної компетентності майбутніх учителів в умовах модернізації інноваційного освітнього простору.

Література

1. Зеер Э. Ф., Павлова А. М. Модернизация профессионального образования: компетентностный подход // Э. Ф. Зеер, А. М. Павлова : учебное пособие. – М.: Московский психолого-социальный институт, 2005. – 216 с.
2. Зеер Э. Ф. Психология профессионального развития. // Э.Ф. Зеер – М.: Академия, 2009. – 240 с.
3. Сыманюк Э.Э, Печеркина А.А. Противодействие профессиональным деформациям // Э. Э Сыманюк, А. А. Печеркина // Народное образование. – 2010. – № 9. – С. 265-269.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ ДОСВІД

Комар О. С.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

У сучасному суспільстві особлива увага приділяється вивченню іноземних мов, зокрема англійської, яка вже тривалий час виконує роль мови міжнаціонального спілкування. Ця увага торкається також і навчального процесу в закладах освіти, оскільки суспільство висуває до вчителя англійської мови вимоги бути майстерним, досвідченим, освіченим та володіти мовою вивчення на високому рівні, аби забезпечити належну мовну підготовку учнів. Саме тому різноманітні програми фахової підготовки вчителів англійської мови у вищих навчальних закладах забезпечують студентів методиками та технологіями, що дають останнім можливість здійснювати якісне викладання предмету та забезпечити досягнення учнями успіхів у навчанні; сприяють усвідомленню навчання англійської мови як соціально інтегрованої діяльності; гарантують неперервний професійний розвиток; надають можливості для професійної, соціальної та етнічної адаптації молодих учителів до проблем та випробувань у контексті школи та належної до неї громади тощо.

Особливе місце у будь-якій програмі фахової підготовки вчителів англійської мови у вищих навчальних закладах посідає педагогічна практика. Усі означені вище аспекти знаходять практичну реалізацію саме в «польових умовах», коли майбутні фахівці стають суб'єктами реалізації власних знань, умінь та навичок, а також пробують себе у новій соціальній ролі. Зосередимо увагу на особливостях організації педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови в Університеті Порту (Португалія), де автор перебував на стажуванні та мав безпосередню можливість вивчити досвід такої організації.

Однією з особливостей педагогічної практики в Університеті Порту є її тривалість. Магістранти факультету гуманітарних наук (саме цей факультет здійснює підготовку майбутніх учителів англійської мови) зазвичай відряджаються на педагогічну практику, яка проходить у вигляді річної інтернатури, під час другого року навчання. Варто зазначити, що лише навчання в магістратурі дає можливість отримати вчительський фах. Часто вони отримують направлення до шкіл та інших навчальних закладів, які готові їх працевлаштувати після закінчення навчання. Студенти-практиканти проводять весь рік у школі, укладаючи довго- та короткострокове планування, розробляючи конспекти уроків та методичні матеріали, проводячи уроки, здійснюючи оцінювання та врешті перебуваючи у тісному щоденному контакті з класом, до якого вони прикріплені. В університет вони приходять лише один раз на тиждень, аби відвідати заняття профільного характеру, обговорити особливості перебігу практики з іншими студентами-практикантами, а також отримати необхідні консультації у своїх методистів.

Отож, магістранти факультету гуманітарних наук проводять у школах щонайменше 4 дні на тиждень під час педагогічної практики. Протягом єдиного дня, який вони проводять в університеті, їм викладають так звані «вчительські» предмети, на кшталт «Англійська мова для вчителів», «Граматика для вчителів», «Інноваційні методики навчання» та ін. Переважна більшість таких курсів організована таким чином, аби дати можливість студентам-практикантам виразити себе та поділитися з іншими практикантами своїм шкільним досвідом. Наприклад, протягом 2-годинного семінарського заняття з «Граматики для вчителів» двоє студентів готують презентації на обрані теми з граматики англійської мови, проводять обговорення зі своїми одногрупниками та діляться власним досвідом з навчання цієї теми, позитивним чи негативним. Участь викладача-методиста у такому занятті мінімальна, вона обмежується спостереженням та епізодичним втручанням у дискусію в разі виникнення неоднозначних трактувань тих чи тих положень. Іноді студенти знаходять вирішення своїх методичних проблем після обговорення з одногрупниками, іноді методисти пропонують їм свої варіанти виходу з проблемних ситуацій. Зрештою, такий тип

семінарських занять постає доволі складним у плані організації та проведення, але й водночас корисним, для студентів.

Специфічною є також й організація процесу планування та проведення студентами-практикантами уроків у школі. Зазвичай такий процес розпочинається з укладання плану уроку та складається з декількох етапів:

- Попереднє обговорення структури та змісту уроку.

Зазвичай на цьому етапі присутні вчитель, студент-практикант та методист.

Процедура етапу наступна: студент презентує проект уроку з усією супровідною інформацією вчителю та методисту, надає детальний опис усіх видів діяльності, які планує провести під час уроку, орієнтовний розподіл часу й очікувані результати уроку.

- Проведення уроку.

Присутні на уроці: вчитель, інші студенти-практиканти, методист.

- Обговорення результатів уроку.

Присутні: вчитель, студент-практикант, методист.

Процедура: спершу, студент-практикант, який проводив урок, здійснює самоаналіз, потім інші студенти-практиканти діляться думками про відвідане заняття. Відтак в обговорення вступає вчитель, який дає власну оцінку усьому, що відбувалось на уроці, останнім урок аналізує методист. Врешті, методист заповнює форму звіту про відвідане заняття, виставляючи бали за структуру уроку та її наповнення, загальний бал звіту складає підсумкову оцінку роботи студента-практиканта на уроці. Загалом, протягом періоду практики студенти-практиканти зобов'язані провести щонайменше три заняття за такою схемою.

Представлений вище досвід організації педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови може стати у нагоді й вітчизняним ВНЗ і може бути запозичений, зокрема, шляхом збільшення тривалості педагогічної практики, а також комбінування періодів перебування у школі з систематичними заняттями в університеті, що надасть студентам-практикантам можливість органічно поєднувати теорію і практику, ділитися досвідом з одногрупниками та отримувати кваліфіковану консультаційну підтримку протягом усього періоду практики.

Література

1. A comparative overview of teaching practice in Porto University (Portugal) and Uman State Pedagogical University (Ukraine) / Т. Piontkovska. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/2391/1/Teaching_%20practice%20.pdf

2. The official web-site of the Faculty of Arts of the University of Porto [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://sigarra.up.pt/flup/pt/web_page.inicial

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ПИСАТИ ЗАМІТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ МОВНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Компаній О. В.

Херсонська академія неперервної освіти, Україна

В останні роки перед загальноосвітніми навчальними закладами для дітей особливо гостро постала проблема виховання високо розвинутих, активних громадян нашої країни, які вільно висловлюють свої думки в різних сферах діяльності. Особливе значення в реалізації цього завдання має такий компонент мовної освіти школярів, як формування уявлень про жанровому своєрідності української мови.

Як правило, в початковій школі учні знайомляться в епістолярним жанром, запискою, запрошенням тощо. Спостереження свідчить, що, незважаючи на широту використання, малодослідженою залишається замітка.

Джерелознавчий аналіз засвідчив, що замітка визначається як «повідомлення про якусь важливу і нову подію або факт» [1, с. 191]. До основних її особливостей, по-перше, відносяться чітка структура тексту. Дуже часто при структуруванні використовується так званий принцип перевернутої піраміди, де в верх – це позначення фактів подій, а низ – це додаткова інформація про цю подію, розташована від найбільш важливих до найменш значущих. Згідно цьому, автор повідомляє, що сталося, коли, де, з ким, як, чому, виділяючи головну думку. По-друге, цей жанр ґрунтується на достовірності фактів, його новизні, відрізняється невеликим об'ємом, містить нову, актуальну інформацію, яскравий заголовок, вимагає стислого, лаконічного, чіткого викладу матеріалу [2].